

สาธารณรัฐคาซัคสถาน (Republic of Kazakhstan)

เมืองหลวง กรุงอัสตานา (Astana) ซึ่งเปลี่ยนจาก นูร์-ซุลตัน (Nur-Sultan) กลับมาใช้ชื่อเดิมเมื่อ 17 ก.ย.2565

ที่ตั้ง อยู่ในภูมิภาคเอเชียกลาง ทางตะวันตกเฉียงเหนือของจีน ตั้งอยู่ระหว่างรัสเซียกับอุซเบกิสถาน พื้นที่ 2,724,900 ตร.กม. ใหญ่เป็นอันดับ 9 ของโลก และเป็นอันดับ 2 ของกลุ่มประเทศเครือรัฐเอกราช (CIS) รองจากรัสเซีย ใหญ่ประมาณ 5 เท่าของไทย แบ่งเป็นพื้นดิน 2,699,700 ตร.กม. และพื้นน้ำ 25,200 ตร.กม. มีพรมแดนทางบกยาว 13,364 กม.

อาณาเขต

ทิศเหนือและตะวันตกเฉียงเหนือ	ติดรัสเซีย
ทิศตะวันออก	ติดจีน
ทิศตะวันออกเฉียงใต้	ติดคีร์กีซสถาน
ทิศใต้และตะวันตกเฉียงใต้	ติดเติร์กเมนิสถานและอุซเบกิสถาน
ทิศตะวันตก	จรดทะเลแคสเปียน 1,894 กม.

ภูมิประเทศ เป็นประเทศไม่ติดทะเลที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในโลก มีที่ราบลุ่มกว้างใหญ่แผ่จากแม่น้ำวอลกาทางตะวันตกไปถึงเทือกเขอัลไตทางตะวันออก และมีที่ราบไซบีเรียทางเหนือ โอเอซิสและทะเลทรายทางใต้

ภูมิอากาศ แบบภาคพื้นทวีป ฤดูหนาว หนาวจัดอาจถึง -45 องศาเซลเซียส ฤดูร้อน ร้อนจัดและแห้งแล้ง อาจมากกว่า 35 องศาเซลเซียส

ประชากร 20,426,568 คน (ต.ค.2568) ผู้หญิง 10,442,746 คน ผู้ชาย 9,983,822 คน ประกอบด้วย ชาวคาซัค (Kazakhs) 71% รัสเซีย 14.9% อุซเบก 3.3% ยูเครน 1.9% อุยกูร์ 1.5% เยอรมัน 1.1% ตาตาร์ 1.1% และอื่น ๆ 5.2%

รายละเอียดประชากร อัตราส่วนประชากรจำแนกตามอายุ : อายุ 0-14 ปี 27.6% อายุ 15-64 ปี 62.8% และมากกว่า 65 ปี 9.6% อายุขัยเฉลี่ย 74.53 ปี อายุขัยเฉลี่ยเพศชาย 70.3 ปี อายุขัยเฉลี่ยเพศหญิง 78.5 ปี อัตราการเกิด 15.3 คนต่อประชากร 1,000 คน อัตราการตาย 6.59 คนต่อประชากร 1,000 คน อัตราการเพิ่มของประชากร 0.71%

ศาสนา อิสลาม 70.2% (ส่วนใหญ่นับถือนิกายซุนนี) คริสต์ 26.2% (ส่วนใหญ่นับถือนิกายรัสเซียออร์ทอดอกซ์) อื่น ๆ 0.2% ไม่นับถือศาสนา 2.8% และไม่ระบุ 0.5%

ภาษา คาซัค (Qazaq) เป็นภาษาราชการ 83.1% ภาษาพูด 3 ภาษา (คาซัค รัสเซีย อังกฤษ) 22.3% ภาษารัสเซียเป็นภาษาราชการอีกภาษาหนึ่ง (นิยมใช้ด้านธุรกิจและการสื่อสารระหว่างต่าง ชาติพันธุ์ และเป็น ภาษาพูด) 94.4%

การศึกษา อัตราการรู้หนังสือ 99.8%

การก่อตั้งประเทศ ชาวคาซัคเป็นเชื้อชาติผสมระหว่างชนเผ่าชาวเตอร์กิกและชาวมองโกล ต่อมารัสเซีย เข้าครอบครองดินแดนแห่งนี้ในศตวรรษที่ 18 คาซัคสถานกลายเป็นหนึ่งในสาธารณรัฐของสหภาพโซเวียต เมื่อปี 2479 และเป็นประเทศสุดท้ายที่ประกาศเอกราชจากสหภาพโซเวียต เมื่อ 16 ธ.ค.2534

วันชาติ 16 ธ.ค. ซึ่งเป็นวันครบรอบการเริ่มเป็นเอกราชจากสหภาพโซเวียตเมื่อปี 2534

การเมือง ปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบสาธารณรัฐ มีประธานาธิบดีเป็นประมุขและเป็นผู้บัญชาการ ทหารสูงสุด นรม.เป็นหัวหน้ารัฐบาล แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 17 แคว้น (provinces) และ 3 เมือง มี รัฐธรรมนูญฉบับแรกเมื่อ 28 ม.ค.2536 และจัดการลงประชามติรับรัฐธรรมนูญใหม่ เมื่อ ส.ค.2538 ต่อมา มีการแก้ไขเพิ่มเติม 6 ครั้ง ได้แก่ ปี 2541 ปี 2550 ปี 2554 ปี 2560 ปี 2562 และปี 2565 เป็นการแก้ไข ครั้งใหญ่ที่สุดเพื่อปฏิรูปประเทศ โดยแก้ไขรัฐธรรมนูญ 31 มาตรา และเพิ่มเติมอีก 2 มาตรา จาก 98 มาตรา ทั้งนี้ ผลการลงประชามติให้แก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ เมื่อ 5 มิ.ย.2565 มีผู้เห็นชอบกว่า 77.18% ของผู้ไปใช้สิทธิ ออกเสียง 6,163,516 คน จากผู้มีสิทธิ 11 ล้านคน

ประธานาธิบดีนูร์สุลตัน นาซาร์บายอฟ ของคาซัคสถานคนแรก ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ปี 2533 ประกาศลาออกเมื่อ 19 มี.ค.2562 พร้อมแต่งตั้งนายคาซิม-โจมาร์ท โทคาเยฟ ประธานรัฐสภา (ในขณะนั้น) รักษาการในตำแหน่งประธานาธิบดี มีผลตั้งแต่ 20 มี.ค.2562 ก่อนจัดการเลือกตั้งประธานาธิบดีคาซัคสถาน เมื่อ 9 เม.ย.2562 (เร็วขึ้นจากกำหนดเดิมใน เม.ย.2563) นายโทคาเยฟได้รับเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีคนที่ 2 คะแนนเสียง 70.96% และได้รับเลือกตั้งอีกครั้งในการเลือกตั้งเมื่อ 20 พ.ย.2565 ด้วยคะแนน 81.3%

ความไม่สงบในคาซัคสถานเมื่อ ม.ค.2565 (January Tragedy) ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางการเมืองของคาซัคสถานครั้งสำคัญ ทั้งการเปลี่ยนแปลงด้านการบริหาร การเมือง กฎหมาย การเปลี่ยนชื่อเมืองหลวง และการลงประชามติแก้ไขรัฐธรรมนูญ อาทิ การขยายระยะเวลาการดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีจาก 5 ปี เป็น 7 ปี กำหนดข้อห้ามดำรงตำแหน่งสมัยที่ 2 และข้อห้ามไม่ให้สมาชิกครอบครัวประธานาธิบดีดำรงตำแหน่งทางการเมือง โดยเลื่อนการจัดเลือกตั้งประธานาธิบดีคาซัคสถานให้เร็วขึ้นจากกำหนดเดิมในปี 2567 เป็น 20 พ.ย.2565

ฝ่ายบริหาร : ประธานาธิบดีมาจากการเลือกตั้งโดยตรง มีอำนาจแต่งตั้งและปลด นรม. โดยความเห็นชอบของรัฐสภา ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว ระยะเวลา 7 ปี

ฝ่ายนิติบัญญัติ : เป็นระบบ 2 สภา คือ 1) สภาผู้แทนราษฎร (Mazhilis) มีสมาชิก 98 ที่นั่ง (69 ที่นั่งมาจากการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ และอีก 29 ที่นั่งมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขต) วาระ 5 ปี การเลือกตั้งครั้งล่าสุดเมื่อ 19 มี.ค.2566 พรรค Amanat (เดิมชื่อ Nur Otan) ได้รับคะแนน 53.9% (มี สส. 62 คน) พรรค Aul 10.9% (มี สส. 8 คน) พรรค Respublica 8.6% (มี สส. 6 คน) พรรค Ak Zhol 8.4% (มี สส. 6 คน) พรรค People หรือ QHP 6.8% (มี สส. 5 คน) พรรค JSDP 5.2% (มี สส. 4 คน) พรรค Baytak 2.3% 2) วุฒิสภา (Senate) มีสมาชิก 50 ที่นั่ง (ประธานาธิบดีแต่งตั้ง 10 ที่นั่ง และสภาท้องถิ่นแต่งตั้ง 40 ที่นั่ง) วาระ 6 ปี โดยสมาชิกกึ่งหนึ่งต้องเลือกตั้งใหม่ทุก 3 ปี การเลือกตั้งครั้งล่าสุดมีขึ้นเมื่อ 14 ม.ค.2566

ฝ่ายตุลาการ : แบ่งเป็น ศาลสูง ได้แก่ ศาลฎีกา (ผู้พิพากษา 44 คน) และศาลรัฐธรรมนูญ (7 คน) ประธานาธิบดีเสนอชื่อผู้พิพากษาศาลฎีกาตามคำแนะนำของคณะตุลาการศาลฎีกา และผ่านการรับรองจากวุฒิสภา ปกติผู้พิพากษาศาลฎีกาปฏิบัติงานได้ถึงอายุ 65 ปี แต่ขยายเวลาได้ถึงอายุ 70 ปี ส่วนผู้พิพากษาศาลรัฐธรรมนูญ ดำรงตำแหน่งคราวละ 6 ปี นอกจากนี้ ยังมีศาลอื่น ได้แก่ ศาลประจำภูมิภาคและศาลท้องถิ่น ทั้งนี้ คาซัคสถานใช้ระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษร (Civil Law) ที่ได้รับอิทธิพลจากระบบกฎหมายโรมัน-เยอรมันในทางทฤษฎี และอิทธิพลจากรัสเซียในทางปฏิบัติ

พรรคการเมือง : Amanat ซึ่งเปลี่ยนชื่อจากเดิม Nur Otan (NO) หรือ Light-Fatherland เมื่อ เม.ย.2565 เป็นพรรครัฐบาล ส่วนพรรคฝ่ายค้านที่สำคัญ ได้แก่ Ak Zhol (Bright Path) People's Party of Kazakhstan (QHP ซึ่งมีชื่อเดิมคือ Communist Party of Kazakhstan) Aul People's Patriotic Democratic Party (Aul) และพรรคที่จัดตั้งใหม่เมื่อปี 2566 ได้แก่ พรรค Respublica และพรรค Baytak (Green Party)

เศรษฐกิจ คาซัคสถานมีขนาดเศรษฐกิจใหญ่ที่สุดในภูมิภาคเอเชียกลาง มีทรัพยากรที่สำคัญจำนวนมาก อาทิ น้ำมันดิบ ซึ่งมีปริมาณสำรอง 1.8% ของทั่วโลก รวมถึงก๊าซธรรมชาติและยูเรเนียมซึ่งมีปริมาณสำรองอยู่ในอันดับต้นของโลก และเป็นหนึ่งในกลุ่มประเทศที่ส่งออกแร่ยูเรเนียมมากที่สุดในโลก นอกจากนี้ ยังเป็นแหล่งแร่โครเมียม เหล็ก ทองคำ ทองแดง ถ่านหิน แมงกานีส นิกเกิล โคบอลต์ โมลิบดีนัม ตะกั่ว สังกะสี และบอกไซต์

คาซัคสถานมีขีดความสามารถทางการเกษตร เพราะมีพื้นที่กว้างใหญ่สำหรับการเพาะปลูกและทำปศุสัตว์ ทำให้เป็นผู้ส่งออกธัญพืชอันดับ 10 ของโลก ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ ข้าวสาลี นม มั่นฝรั่ง ข้าวบาร์เลย์ แดงโม เมล็ดลินซีด หัวหอม ข้าวโพดหวาน เมล็ดทานตะวัน อุตสาหกรรมในประเทศที่สำคัญ ได้แก่ อุตสาหกรรมด้านพลังงาน โดยเฉพาะน้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ ถ่านหิน เหล็ก สินแร่ต่าง ๆ เช่น แมงกานีส โครเมียม ตะกั่ว สังกะสี ทองแดง ไททาเนียม บอกไซต์ ทอง เงิน เหล็กและเหล็กกล้า รถแทรกเตอร์และเครื่องจักรกลการเกษตร มอเตอร์ไฟฟ้า และวัสดุก่อสร้าง

เศรษฐกิจคาซัคสถานพัฒนาอย่างต่อเนื่องจากการส่งออกน้ำมันดิบซึ่งเป็นแหล่งรายได้หลักของประเทศ คิดเป็น 75% ของการส่งออกทั้งหมด อีกทั้งเป็นสมาชิกกลุ่ม OPEC+ ตั้งแต่ปี 2559 ทั้งนี้ คาซัคสถานส่งออกน้ำมันผ่านท่อส่งหลายเส้นทาง อาทิ ท่อส่งน้ำมันจากแปลง Tengiz ทางตะวันตกของคาซัคสถานไปยัง

เมืองท่า Novorossiysk ริมหะเลดำของรัสเซีย เปิดใช้เมื่อปี 2543 ท่อส่งน้ำมันไปจีนตั้งแต่ปลายปี 2548 และเริ่มส่งออกน้ำมันผ่านท่อส่ง Baku-Tbilisi-Ceyhan ระหว่างอาเซอร์ไบจาน-จอร์เจีย-ตุรกี เมื่อปี 2551 เพื่อลดการพึ่งพารัสเซีย นอกจากนี้ ยังบรรลุข้อตกลงการส่งออกน้ำมันกับบริษัททรานส์เนฟต์ของรัสเซีย รวมถึงการชำระค่าผ่านแดน ที่ทำให้คาสัคสถานส่งน้ำมันผ่านท่อส่งน้ำมันทางตอนเหนือของ Druzhba ผ่านรัสเซีย เบลารุส และโปแลนด์ ไปยังเยอรมนีเมื่อ ก.พ.2566

อย่างไรก็ดี การพึ่งพารายได้จากภาคพลังงานเป็นหลัก ทำให้สภาพเศรษฐกิจของคาสัคสถานมีความเสี่ยงตามความผันผวนของราคาน้ำมันในตลาดโลก คาสัคสถานจึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาประเทศเพื่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศปี 2593 (ค.ศ. 2050) ตั้งเป้าหมายที่จะให้ประเทศมีอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศไม่น้อยกว่า 4% ต่อปี มีนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจผ่านการริเริ่มโครงการขนาดใหญ่ เช่น โครงการก่อสร้างสนามบินแห่งใหม่ใกล้เมืองอัลมาตี เพื่อรองรับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในอนาคต นอกจากนี้ คาสัคสถานยังวางแผนพัฒนาภาคการเกษตรในประเทศโดยจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมการเกษตร (Agroindustrial complex) อย่างน้อย 12 แห่งทั่วประเทศ และโครงการภาครัฐกว่า 202 โครงการ ตามนโยบาย Investment Order ตั้งแต่ปี 2568 ถึงปี 2570 เพื่อบรรลุการพึ่งพาตนเองด้านอาหารเต็มรูปแบบและยุติการนำเข้าอาหารจากต่างประเทศ โดยจะเพิ่มการผลิตอาหารที่พึ่งพาการนำเข้ามากที่สุดเป็นลำดับแรก ได้แก่ เนื้อไก่ (นำเข้า 21%) ปลา (นำเข้า 37%) ผลิตภัณฑ์จากนม (นำเข้า 48%) และน้ำตาล (นำเข้า 67%)

คาสัคสถานประกาศใช้แผนพัฒนาประเทศภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติปี 2593 เมื่อปี 2564 ภายใต้ชื่อ “Fair Kazakhstan: Law and Order, Economic Growth, Public Optimism” กำหนดเป้าหมายระยะกลางถึงปี 2568 ได้รับความจัดสรรงบประมาณ 15.9 ล้านล้านเทงจากคาสัคสถาน มุ่งเน้นการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน โดยเมื่อปี 2568 เศรษฐกิจคาสัคสถานมีแนวโน้มดีขึ้นจากนโยบายของรัฐ สถิติที่สำคัญ เช่น ภาคเกษตรกรรมผลิตสินค้ามากขึ้น 3.7% เมื่อเทียบกับปี 2567 อุตสาหกรรมแปรรูปอาหารเติบโต 10.1% การขุดเจาะน้ำมันดิบเพิ่มขึ้น 13.4% อุตสาหกรรมแปรรูปน้ำมันดิบโต 5.6% ภาคอุตสาหกรรมหนัก (เช่น เหล็ก ชิ้นส่วนรถยนต์ และอุปกรณ์ก่อสร้างเติบโต) 6.1% ธุรกิจขนส่งสินค้าและคลังสินค้าเติบโต 21.5% และการนำเข้า-ส่งออกเติบโต 8.9% โดยสินค้าพลังงานยังคงมีส่วนแบ่งกว่า 82% จากสินค้าทั้งหมด คาสัคสถานตั้งเป้าหมายเป็นประเทศพัฒนาแล้วและวางแผนเพิ่มมูลค่า GDP ให้ถึง 450,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐภายในปี 2572

ธนาคารแห่งชาติคาสัคสถาน (NBRK) กำหนดยุทธศาสตร์นโยบายการเงินห้วงปี 2567 ถึงปี 2571 (Strategic plan of NBRK for 2024-2028) เผยแพร่เมื่อ 25 ธ.ค.2566 เน้น 3 เป้าหมาย ได้แก่ เสริมสร้างความมั่นคงให้กับการเงินในประเทศ ลดอัตราเงินเฟ้อ และเสริมสร้างรากฐานนโยบายเศรษฐกิจมหภาค (กระจายการส่งออก ลดการพึ่งพาการนำเข้า และเพิ่มวินัยทางการคลัง) โดย NBRK ระบุว่าความขัดแย้งรัสเซีย-ยูเครนยังคงส่งผลกระทบต่อการเติบโตของเศรษฐกิจคาสัคสถาน เนื่องจากราคาน้ำมันลดลงและรัสเซียซึ่งเป็นคู่ค้าหลักถูกคว่ำบาตร ราคาอาหารโลกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการลดอัตราดอกเบี้ยของธนาคารกลางสหรัฐฯ และนโยบายภาษีนำเข้าของสหรัฐฯ ส่งผลโดยตรงต่อเศรษฐกิจโลก ส่งผลให้อัตราเงินเฟ้อในคาสัคสถานยังอยู่ในระดับสูงที่ 12.9% และ IMF ปรับลดประมาณการณ์การขยายตัวของ GDP คาสัคสถานปี 2568 จาก 5.2% เหลือ 4.9% หลังจากกลุ่ม OPEC+ ประกาศเพิ่มกำลังการผลิตน้ำมันต่อเนื่อง

สกุลเงิน ตัวย่อสกุลเงิน : เทงจาคาสัคสถาน (Kazakhstani Tenge-KZT)

อัตราแลกเปลี่ยนต่อดอลลาร์สหรัฐ : 548.55 เทงจา : 1 ดอลลาร์สหรัฐ

อัตราแลกเปลี่ยนต่อบาท : 16.93 เทงจา : 1 บาท (ณ 25 ต.ค.2568)

ดัชนีเศรษฐกิจสำคัญ

ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) : 300,540 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ต.ค.2568 โดย IMF)

อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ : 4.9% (ไตรมาสแรก 2568)

รายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปี : 14,777.8 ดอลลาร์สหรัฐ (2568)

ทุนสำรองระหว่างประเทศ : 54,316 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (Gross international reserves ส.ค.2568 เพิ่มจากปี 2567 18.53%) ทองคำสำรองมูลค่า 34,670 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (Monetary gold ส.ค.2568 เพิ่มจากปี 2567 45.4%)

แรงงาน : 9.3 ล้านคน โดยเป็นลูกจ้างประมาณ 7.1 ล้านคน คิดเป็น 76.8% และเป็นเจ้าของธุรกิจประมาณ 2.2 ล้านคน คิดเป็น 23.2% (ต.ค.ปี 2568)

อัตราการว่างงาน : 4.6% (ต.ค.2568)

อัตราเงินเฟ้อ : 12.9% (ต.ค.2568)

ดุลการค้าระหว่างประเทศ : 7,907.9 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ต.ค.2568) ไทยได้ดุลการค้า 9.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐ
มูลค่าการส่งออก : 37,911 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ต.ค.2568)

สินค้าส่งออก : เชื้อเพลิง โดยเฉพาะน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ สินแร่ ทองแดงและของทำด้วยทองแดง เหล็ก และเหล็กกล้า เคมีภัณฑ์ อื่นๆ วิทยุ ไข่มุก ผลิตภัณฑ์ของอุตสาหกรรมเกี่ยวกับวิทยุ ฟิล์ม อุปกรณ์นิวเคลียร์และส่วนประกอบ และอะลูมิเนียม

คู่ค้าส่งออกที่สำคัญ : อิตาลี (21.6%) จีน (18.6%) รัสเซีย (10.2%) เนเธอร์แลนด์ (7.4%) ตุรกี (4.7%)
อุซเบกิสถาน (4.3%) ส่วนไทยอยู่อันดับที่ 47 (0.1%) (ปี 2568)

มูลค่าการนำเข้า : 30,004 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ต.ค.2568)

สินค้านำเข้า : รถยนต์ วัสดุก่อสร้าง อาหารแปรรูป เครื่องอุปกรณ์นิวเคลียร์และส่วนประกอบ แทรกเตอร์ เครื่องจักรไฟฟ้าและอุปกรณ์ ผลิตภัณฑ์ทางเภสัชกรรม เครื่องแต่งกาย อุปกรณ์ทัศนศาสตร์/การแพทย์ พลาสติก เหล็ก เหล็กกล้า อากาศยานและส่วนประกอบ

คู่ค้านำเข้าที่สำคัญ : จีน (29.3%) รัสเซีย (28.8%) เยอรมนี (4.8%) เกาหลีใต้ (3.7%) สหรัฐฯ (3.6%) ตุรกี (2.5%)
ส่วนไทยอยู่อันดับที่ 25 (0.4%) (ปี 2568)

ทรัพยากรธรรมชาติ : น้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ ถ่านหิน แร่เหล็กแมงกานีส โครเมียม นิกเกิล โคบอลต์ ทองแดง โมลิบดีนัม ตะกั่ว สังกะสี ทองแดง บอแรกซ์ ทอง ยูเรเนียม

การทหารและความมั่นคง

การทหาร : การจัดกำลังทัพและอาวุธยุทโธปกรณ์ของคาซัคสถานส่วนใหญ่ตกทอดมาตั้งแต่สมัยสหภาพโซเวียตจัดตั้งกระทรวงกลาโหมคาซัคสถาน เมื่อปี 2535 มีการปรับปรุงและจัดหาอาวุธยุทโธปกรณ์ใหม่เข้าประจำการต่อเนื่อง โดยนำเข้าจากรัสเซียกว่า 80% เข้าเป็นสมาชิกองค์การสนธิสัญญาความมั่นคงร่วมกัน (Collective Security Treaty Organization-CSTO) ตั้งแต่ปี 2537 และได้รับมอบหมายให้เป็นหน่วยพร้อมรบ (Rapid reaction force) ของ CSTO นอกจากนี้ คาซัคสถานเป็นหุ้นส่วนเพื่อสันติภาพ (Partnership for Peace) ของเนโทเมื่อปี 2538 และเป็นประเทศที่มีความเข้มแข็งทางทหารอันดับที่ 57 ของโลก

คาซัคสถานมีความร่วมมือทางทหารใกล้ชิดกับรัสเซีย โดยทั้งสองประเทศให้สัตยาบันข้อตกลงจัดตั้งเขตป้องกันภัยทางอากาศร่วมเมื่อ พ.ค.2557 และร่วมฝึกรบในกรอบขององค์การความร่วมมือเซี่ยงไฮ้ (Shanghai Cooperation Organization-SCO) และ CSTO อีกทั้งรัสเซียสนับสนุนด้านยุทธโธปกรณ์และการป้องกันทางอากาศแก่คาซัคสถาน เช่น เฮลิคอปเตอร์ ระบบป้องกันภัยทางอากาศ และรถหุ้มเกราะ อย่างไรก็ดี

หลังจากเกิดสงครามรัสเซีย-ยูเครน คาซัคสถานพยายามนำเข้าอาวุธจากประเทศอื่นนอกจากรัสเซียมากขึ้น เฉพาะอย่างยิ่งจีน ตุรกี และอาเซอร์ไบจาน โดยพิจารณาจากการลงนามความร่วมมือทางทหารระหว่างคาซัคสถาน กับตุรกีห้วงปี 2568 ซึ่งครอบคลุมถึงความร่วมมือด้านการเรียนการสอนวิชาการป้องกันประเทศ การซ้อมรบ การฝึกอบรมกองกำลังรักษาสันติภาพ การประกอบอากาศยานไร้คนขับ Anka UAVs ของตุรกีในคาซัคสถาน เพื่อตอบสนองอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของคาซัคสถานที่ย้ายตัวมากขึ้น รวมถึงการลงนามข้อตกลงความมั่นคง ทวิภาคีระหว่างคาซัคสถานกับจีน ในห้วงการประชุมสุดยอดผู้นำ SCO ที่จีน เมื่อ 31 ส.ค.-1 ก.ย.2568 โดยคาซัคสถานจะร่วมมือกับจีนเพื่อรักษาความปลอดภัยบริเวณระเบียงขนส่งกลาง (The Middle Corridor) และโครงการข้อริเริ่มแถบและเส้นทางของจีน (BRI) ตลอดจนการซ้อมรบรหัส Tarlan-2025 ระหว่าง คาซัคสถานกับอาเซอร์ไบจาน โดยเน้นการใช้โดรนในการทำสงคราม นอกจากนี้ ความขัดแย้งรัสเซีย-ยูเครน รวมถึงปัญหาความมั่นคงในอัฟกานิสถานและตะวันออกกลางยังเป็นปัจจัยที่ทำให้กองกำลังของคาซัคสถาน เร่งพัฒนาและยกระดับขีดความสามารถ เฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาอาวุธ และเพิ่มรายได้แก่ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพื่อลดการพึ่งพาต่างประเทศด้านการทหาร โดยคาซัคสถานมีกำลังพลมากเป็นอันดับ 2 รองจากอุซเบกิสถาน ในกลุ่มประเทศเอเชียกลาง

คาซัคสถานประกาศหลักนิยามทางทหารฉบับใหม่เมื่อ 12 ต.ค.2565 ซึ่งเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมจาก ฉบับ 29 ก.ย.2560 บ่งชี้ถึงการรวมศูนย์อำนาจด้านความมั่นคง โดยอ้างผลสืบเนื่องจากเหตุการณ์ความไม่สงบ ในคาซัคสถานห้วง ม.ค.2565 เพื่อมุ่งเน้นหลักนิยามทางทหารที่สนับสนุนนโยบายการต่างประเทศ และนโยบาย ความมั่นคงของชาติ นอกจากนี้ คาซัคสถานประกาศใช้กฎหมายจัดตั้งกองทุนพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ (Defense Industry Development Fund) เมื่อ ธ.ค.2566 โดยรัฐบาลจะใช้งบประมาณอย่างน้อย 265,000 ล้านดอลลาร์ในการจัดตั้งกองทุน เพื่อผลิตอาวุธและอุปกรณ์ทางทหารที่จำเป็นภายในประเทศ คาซัคสถาน พยายามยกระดับหน่วยงานด้านความมั่นคง รวมถึงการเปลี่ยนแปลงองค์กร อาทิ การจัดตั้งหน่วยรักษาความมั่นคงใหม่ การเสริมสมรรถนะหน่วยงานที่มีอยู่ จัดตั้งกองกำลังพิเศษเพิ่มเติม การเพิ่มงบประมาณสำหรับจัดซื้อยุทโธปกรณ์ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการป้องกันชายแดนและปฏิรูปกองทัพให้มีความเป็นมืออาชีพยิ่งขึ้น และขยายภารกิจ กองทัพด้านการป้องกันทางไซเบอร์

กำลังพล : ปี 2568 จำนวน 40,000 นาย งบประมาณด้านการทหารปี 2568 ประมาณ 2,600 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลง 18.8% เมื่อเทียบกับปี 2567

ทบ. 20,000 นาย แบ่งเป็น 4 มณฑลทหาร ได้แก่ อัสดานา ตะวันออก ตะวันตก และได้ มียุทโธปกรณ์ สำคัญ ได้แก่ รถถังหลัก (MBT) T-72BA 350 คัน รถลาดตระเวน (RECCE) 100 คัน (รุ่น BRDM-2 40 คัน และ BRM-1 60 คัน) รถหุ้มเกราะ (IFV) 413 คัน (รุ่น BMP-2, BTR-80A) รถลำเลียงพลหุ้มเกราะ แบบ APC 340 คัน (รุ่น MT-LB 50 คัน BTR-3E 2 คัน BTR-80 150 คัน) แบบ AUV ไม่ต่ำกว่า 17 คัน (รุ่น Cobra; SandCat) รถลากจูงสะเทินน้ำสะเทินบกเนกประสงค์รุ่น MT-LB เครื่องปล่อยขีปนาวุธ MSL ไม่ต่ำกว่า 3 ระบบ (รุ่น SP BMP-T; HMMWV, MANPATs 9K111 Fagot) ปืนต่อต้านรถถังลำกล้องขนาด 100 มม. 20 คัน (รุ่น MT-12/ T-12) ปืนใหญ่ 490 กระบอก (แบบ SP 126 กระบอก TOWED 194 กระบอก MOR ไม่น้อยกว่า 63 กระบอก MRL 107 กระบอก) อาวุธปล่อยพื้นสู่พื้น Tochka (SS-21 Scarab) 12 ชุด

ทร. 3,000 นาย มียุทโธปกรณ์สำคัญ ได้แก่ เรือลาดตระเวนและเรือตรวจการณ์ชายฝั่ง 14 ลำ (แบบ PCGM PCC PBF PB) เรือกวาดทุ่นระเบิด 1 ลำ (รุ่น Alatau) เรือสำรวจ 1 ลำ (รุ่น Zhaik) และยานรบ หุ้มเกราะสะเทินน้ำสะเทินบก 70 คัน (รุ่น BTR-82A)

ทอ. 12,000 นาย มียุทโธปกรณ์สำคัญ ได้แก่ เครื่องบินรบ 120 เครื่อง เป็น บ.ขับไล่ 61 เครื่อง (แบบ MiG-29 Fulcrum 12 เครื่อง MiG-29UB Fulcrum 2 เครื่อง และ MiG-31/MiG-31BM Foxhound

31 เครื่อง) บ.ขับไล่/โจมตีภาคพื้นดิน 47 เครื่อง (แบบ MiG-27 Flogger D 12 เครื่อง MiG-23UB Flogger C 2 เครื่อง Su-27 Flanker Su-27UB Flanker และ Su-30SM) และ บ.โจมตี 14 เครื่อง (แบบ Su-25 Frogfoot 12 เครื่อง และ Su-25UB Frogfoot 2 เครื่อง) บ.ลาดตระเวน/สอดแนมแบบ An-30 Clank 1 เครื่อง บ.ขนส่ง 19 เครื่อง และ บ.ฝึก 19 เครื่อง (แบบ L-39 Albatros และ Z-242L) ส่วน ฮ.โจมตี 32 เครื่อง (แบบ Mi-24V Hind 20 เครื่อง และ Mi-35M Hind 12 เครื่อง) ฮ.อเนกประสงค์ 26 เครื่อง (แบบ Mi-17V-5 Hip 20 เครื่อง และ Mi-171Sh Hip 6 เครื่อง) ฮ.ขนส่ง 16 เครื่อง (แบบ Mi-26 Halo 4 เครื่อง Bell-205 (UH-1H Iroquois) 4 เครื่อง และ H145 จำนวน 8 เครื่อง) อากาศยานไร้คนขับขนาดใหญ่ 2 ลำ (รุ่น Wing Loong พัฒนาโดยจีน) ระบบต่อต้านอากาศยานจากพื้นสู่อากาศไม่ต่ำกว่า 43 ระบบ (ระยะไกล รุ่น S-200 S-300 S-300PS ระยะกลาง รุ่น 2K11 Krug S-75M Volkhov ระยะใกล้ รุ่น 2K12 Kub S-125 Neva 9K35 Strela-10) ระบบอากาศสู่อากาศ ระบบจรวดนำวิถี (รุ่น R-60 R-73) ระบบนำทางเรดาร์ (รุ่น R-27 R-33 R-77) ระบบอากาศสู่พื้น (รุ่น Kh-23 Kh-25 Kh-27 Kh-29 Kh-58)

กำลังกึ่งทหาร 31,500 นาย แบ่งเป็นกองกำลังรักษาความมั่นคงแห่งชาติ (National Guard) ประมาณ 20,000 นาย กองกำลังรักษาความปลอดภัยรัฐบาลประมาณ 2,500 นาย และกองกำลังรักษาชายแดนประมาณ 9,000 นาย มียุทธโศภนสำคัญ ได้แก่ บ. 7 เครื่อง (รุ่น An-26 Curl An-74T An-74TK และ SSJ-100) ฮ. 15 เครื่อง (รุ่น Mi-171 Mi-171Sh) เรือลาดตระเวนและเรือตรวจการณ์ 25 ลำ (รุ่น Almaty Sardar Zhuk Aibar FC-19 และ Saygak) นอกจากนี้ ยังส่งทหารไปปฏิบัติการร่วมกับสหประชาชาติในซาดารัตตะวันตก (MINURSO) เลบานอน (UNIFIL) โกตดิวัวร์ สาธารณรัฐแอฟริกากลาง และร่วมสังเกตการณ์ข้อตกลงหยุดยิงระหว่างอิสราเอลกับซีเรียบริเวณที่ราบสูงโกลัน (Golan Heights) ตั้งแต่ปี 2567 และร่วมกับองค์การว่าด้วยความมั่นคงและความร่วมมือในยุโรปประจำในยูเครนและมอลโดวา

ปัญหาด้านความมั่นคง

ปัญหาภายในประเทศที่อยู่ในช่วงเปลี่ยนผ่านอำนาจ เห็นได้จากความไม่สงบภายในคาสซัคสถาน ระหว่าง 2-11 ม.ค.2565 ซึ่งรุนแรงที่สุดในรอบ 30 ปี รัฐบาลคาสซัคสถานดำเนินคดีและจับกุมผู้ประท้วงอย่างน้อย 9,900 คน โดยใช้กฎหมายต่อต้านการก่อการร้าย ทำให้มีผู้เสียชีวิตอย่างน้อย 217 คน (ทั้งฝ่ายเจ้าหน้าที่และผู้ประท้วง) ต้นเหตุการประท้วงเกิดจากความไม่พอใจรัฐบาลที่ขึ้นราคาก๊าซ LPG ในประเทศ เมื่อ 1 ม.ค.2565 อย่างไรก็ดี ประธานาธิบดีโทคาเยฟใช้เป็นข้ออ้างในการลดอิทธิพลอดีตประธานาธิบดีนาซาร์บายอฟ พร้อมกับการดำเนินคดีนาย Karim Massimov ประธานคณะกรรมการความมั่นคงแห่งชาติ (National Security Committee) ข้อหาทกบฏ และนำไปสู่การปฏิรูปประเทศ โดยการแก้ไขรัฐธรรมนูญ รวมถึงการปรับโครงสร้างหน่วยงานด้านความมั่นคงให้ถ่วงดุลกันมากขึ้น

ภัยคุกคามส่วนใหญ่มาจากการแพร่ขยายแนวคิดสุดโต่งทางศาสนาและกลุ่มก่อการร้าย โดยเฉพาะกลุ่ม Islamic State (IS) เนื่องจากมีชาวคาสซัคไปร่วมกับกลุ่ม IS ที่อัฟกานิสถาน ซีเรีย และอิรัก ซึ่งทางการคาสซัคสถานกังวลว่า กลุ่มคนเหล่านี้จะนำแนวคิดนิยมความรุนแรงกลับมาเผยแพร่และก่อเหตุในคาสซัคสถาน จึงพยายามสกัดกั้นด้วยการจับกุมทั้งผู้จัดหาสมาชิก ผู้เผยแพร่แนวคิด และผู้เดินทางไปร่วมรบ โดยใช้วิธีการทางกฎหมายและใช้กำลังหากขัดขวาง/ต่อสู้อย่างชัดเจนวางแผนเพิ่มงบประมาณเพื่อใช้ในการกิจต่อต้านการก่อการร้าย โดยเฉพาะในห้วงที่การสู้รบระหว่างอิสราเอลกับกลุ่มฮามาสรุนแรงขึ้นตั้งแต่ 7 ต.ค.2566 ทำให้แนวคิดการก่อการร้ายกลับมาขยายตัวอีกครั้งในยุโรป และอาจลุกลามไปในภูมิภาคอื่น ซึ่งคาสซัคสถานยังคงเฝ้าระวังและร่วมมือกับประเทศในเอเชียกลางและภูมิภาคใกล้เคียงที่อาจได้รับผลกระทบ เช่น การลงนามข้อตกลงฟื้นฟูความสัมพันธ์ทางการทูตกับรัฐบาลตอลิบานในอัฟกานิสถานเมื่อ 10 ก.ค.2568 และการที่ นรม.คาสซัคสถานพบหารือกับ รอง นรม.รัสเซียเกี่ยวกับการต่อต้านการก่อการร้ายในภูมิภาคเมื่อ 24 เม.ย.2568 นอกจากนี้ คาสซัคสถานมียังมีส่วนร่วมในการต่อต้านการก่อการร้ายภายใต้กรอบ SCO และ CSTO

การไม่มีทางออกสู่ทะเลทำให้คาสัคสถานเผชิญกับปัญหาขาดแคลนน้ำ ขณะที่สถานการณ์เศรษฐกิจโลกที่ยังผันผวน ทำให้ราคาสินค้าในประเทศสูงขึ้น ปัญหาการปรับปรุงโครงสร้างด้านสาธารณสุขในพื้นที่ชนบท ปัญหาสภาพอากาศในเมืองใหญ่ และปัญหาด้านสังคมอื่น ๆ ที่กระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชน

สมาชิกองค์การระหว่างประเทศ ADB, CICA, CIS, CSTO, EAEU, EAPC, EBRD, ECO, EAEU, EITI (compliant country), FAO, GCTU, IAEA, IBRD, ICAO, ICC (NGOs), ICRM, IDA, IDB, IFAD, IFC, IFRCS, ILO, IMF, IMO, INYERPOL, IOC, IOM, IPU, ISO, ITSO, ITU, MIGA, NAM (ผู้สังเกตการณ์), NSG, OAS (ผู้สังเกตการณ์), OIC, OPCW, OSCE, OTS, PFP, SCO, UN, UNCTAD, UNESCO, UNIDO, UNWTO, UPU, WCO, WFTU (NGOs), WHO, WIPO, WMO และ WTO

การขนส่งและโทรคมนาคม มีท่าอากาศยาน 132 แห่ง ในปี 2568 เริ่มก่อสร้างเพิ่มอีก 3 แห่งเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวและการขยายตัวของความต้องการด้านการบินในประเทศ เส้นทางรถไฟระยะทาง 17,000 กม. ถนนระยะทาง 96,167 กม. ท่อส่งเชื้อเพลิงรวม 27,000 กิโลเมตร แบ่งเป็น ท่อส่งก๊าซธรรมชาติ 20,600 กม. ท่อส่งน้ำมัน 5,372 กม. ท่อส่งก๊าซจีน-คาสัคสถาน 5,372 กม. และท่อส่งก๊าซแคสเปียนรัสเซีย-คาสัคสถาน 452 กม. ท่อขนส่งน้ำยาว 1,975 กม. ด้านโทรคมนาคม มีโทรศัพท์พื้นฐาน 2,997,400 เลขหมาย โทรศัพท์เคลื่อนที่ 26,323,000 เลขหมาย ผู้ให้บริการเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่รายใหญ่ ได้แก่ Kcell and Activ, Beeline, Tele2 และ Altel จำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตประมาณ 18,190,000 คน (ปี 2567) รหัสอินเทอร์เน็ต .kz

การเดินทาง มีเที่ยวบินตรงของสายการบินแอร์อัสดานา ระหว่างกรุงเทพฯ-อัสดานา ทุกวัน และกรุงเทพฯ-อัลมาตี 5 เที่ยวบินต่อสัปดาห์ (ฤดูหนาวเพิ่มอีก 2 เที่ยวบินต่อสัปดาห์) ใช้เวลาบินประมาณ 7-8 ชม. ไทยและคาสัคสถานลงนามข้อตกลงยกเว้นการตรวจลงตราแก่ผู้ถือหนังสือเดินทางคาสัคสถานให้สามารถเข้ามาและพำนักรในราชอาณาจักรไทยเป็นเวลา 30-90 วัน ทั้งนี้ ในห้วง ม.ค.-ก.ย.2568 มีนักท่องเที่ยวชาวคาสัคสถานเยือนไทย 120,000 คน ขณะที่ปี 2567 มีนักท่องเที่ยวชาวคาสัคสถานเยือนไทยประมาณ 200,000 คน ปัจจุบันมีสายการบินจากคาสัคสถานมาไทย ได้แก่ Air Astana, Cathay Pacific และ Sunday Airlines ซึ่งมีการเส้นทางบิน ได้แก่ อัลมาตี-กรุงเทพฯ อัลมาตี-ภูเก็ต อัลมาตี-ระยอง อัลมาตี-เกาะสมุย อัสดานา-ภูเก็ต ตารัส-ภูเก็ต และไซม์เคนต์-ภูเก็ต

สถานการณ์สำคัญที่น่าติดตาม

1) การบริหารประเทศภายหลังแก้ไขรัฐธรรมนูญที่มุ่งพัฒนาสู่ความเป็นประชาธิปไตย รวมทั้งนโยบายต่างประเทศเชิงรุก ด้านเศรษฐกิจ การแก้ไขปัญหาความมั่นคงภายในประเทศในห้วงการดำรงตำแหน่งของประธานาธิบดีโทคาเยฟ

2) การแสดงบทบาทในเวทีระหว่างประเทศต่อการรับมือสถานการณ์ความขัดแย้งรัสเซีย-ยูเครนที่ยืดเยื้อ และความขัดแย้งอิสราเอล-กลุ่มฮามาสซึ่งเข้มข้นขึ้น ทั้งในฐานะประเทศที่มีบทบาทนำในกลุ่มประเทศเอเชียกลาง และมีนโยบายมุสลิมสายกลาง

3) การพยายามลดการพึ่งพาการส่งออกพลังงาน การรับมือมาตรการภาษีของสหรัฐฯ การแข่งขันและขับเคลื่อนเศรษฐกิจยุคใหม่ที่มีوخเบกิสถานเป็นคู่แข่งเปรียบในกลุ่มประเทศเอเชียกลาง

4) การดำเนินนโยบายรักษาสันติภาพความสัมพันธ์กับทั้งรัสเซีย จีน สหรัฐฯ ตุรกี และประเทศในยุโรป รวมถึงบทบาทในกรอบพหุภาคี อาทิ องค์การความร่วมมือเซี่ยงไฮ้ (SCO) บทบาทในสหภาพเศรษฐกิจยูเรเชีย (Eurasian Economic Union-EAEU) กรอบความร่วมมือระหว่างกลุ่ม 5 ประเทศเอเชียกลาง กับสหรัฐฯ

(USA and 5 Central Asian Foreign Ministers) หรือ C5+1 (สหรัฐฯ คาซัคสถาน คีร์กีซสถาน ทาจิกิสถาน เติร์กเมนิสถาน และอุซเบกิสถาน) และองค์การรัฐเตอร์กิก (Organization of Turkic states-OTS) ซึ่งนำโดย ตุรกีที่พยายามขยายอิทธิพลเข้าสู่เอเชียกลาง

ความสัมพันธ์ไทย-คาซัคสถาน

ไทยสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตกับคาซัคสถานเมื่อ 6 ก.ค.2535 โดยมี สอท. ณ กรุงอัสตานา และสถานกงสุลกิตติมศักดิ์ ณ เมืองอัลมาตี ส่วนคาซัคสถานมี สอท. ที่กรุงเทพฯ และสถานกงสุลกิตติมศักดิ์ คาซัคสถานประจำ จ.ชลบุรี ครม.อนุมัติการเปิดสถานกงสุลกิตติมศักดิ์คาซัคสถานประจำกรุงเทพฯ เมื่อ 11 พ.ค.2559 และแต่งตั้งนายกำพล ศุกรสหัสรังสี ดำรงตำแหน่งกงสุลกิตติมศักดิ์ประจำ จ.ชลบุรี โดยมี เขตกงสุลครอบคลุม 8 จังหวัด ได้แก่ จ.ชลบุรี จ.นครนายก จ.ปราจีนบุรี จ.สระแก้ว จ.ฉะเชิงเทรา จ.ระยอง จ.จันทบุรี และ จ.ตราด ส่วนกระทรวงพาณิชย์แต่งตั้งนางสาวไอกุล สุลตานิวา (Miss Aigul Sultanova) เป็น ผู้แทนการค้า ณ กรุงอัสตานา เริ่มปฏิบัติการเมื่อวันที่ 15 ธ.ค.2559 เพื่อเร่งรัดการส่งออกสินค้าและบริการ และ ส่งเสริมการลงทุนของไทยในคาซัคสถาน สถานกงสุลกิตติมศักดิ์คาซัคสถาน จ.ภูเก็ต เริ่มเปิดทำการอย่างเป็นทางการเมื่อปี 2564 โดยมีนายอรรถนพ พันธุกำเหน็ด ดำรงตำแหน่งกงสุลกิตติมศักดิ์คนแรกประจำ จ.ภูเก็ต มีเขตกงสุลครอบคลุม 14 จังหวัด ได้แก่ จ.ชุมพร จ.กระบี่ จ.นครศรีธรรมราช จ.นราธิวาส จ.ปัตตานี จ.พังงา จ.พัทลุง จ.ภูเก็ต จ.ระนอง จ.สตูล จ.สงขลา จ.สุราษฎร์ธานี จ.ตรัง และจ.ยะลา

ไทยและคาซัคสถานแลกเปลี่ยนการเยือนกันหลายครั้ง โดยประธานาธิบดีคาซัคสถานเยือนไทย เมื่อปี 2536 และ นรม.ไทยเยือนคาซัคสถาน เพื่อร่วมประชุมสุดยอด CICA ครั้งที่ 2 เมื่อปี 2549 ขณะที่ การเยือนระดับสูงครั้งหลังสุดเกิดขึ้นระหว่าง 13-18 ส.ค.2567 โดยนายภูมิธรรม เวชยชัย รักษาการ นรม. พบหารือกับนายออลจัส เบเคนตอฟ นรม.คาซัคสถาน ประเด็นข้อตกลงเขตการค้าเสรี (FTA) กับสหภาพเศรษฐกิจ ยูเรเชีย (EAEU) ทั้งนี้ คาซัคสถานสนับสนุนไทยในการสมัครเป็นสมาชิก CICA ซึ่งเป็นกรอบการประชุม เพื่อส่งเสริมความมั่นคงและเสถียรภาพในภูมิภาคเอเชียที่คาซัคสถานริเริ่มขึ้น โดยไทยเข้าเป็นสมาชิก CICA เมื่อ ต.ค.2547 การประชุมผู้นำ CICA ครั้งหลังสุด ระหว่าง 12-13 ต.ค.2565 ที่กรุงอัสตานา นายวิชาวัดน์ อิศรภักดี ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงการต่างประเทศ ในฐานะผู้แทนพิเศษของ นรม.เข้าร่วม โดยมีการออก Astana Statement of CICA Transformation ระหว่างสมาชิก รวมถึงไทย เมื่อ 13 ต.ค.2565 มุ่งยกระดับกรอบการประชุม CICA เป็นองค์การระหว่างประเทศ อีกทั้งยังหารือทวิภาคีกับนาย Adil Tursynov รรมช.กระทรวงการต่างประเทศ คาซัคสถาน นอกจากนี้ ไทยสนับสนุนคาซัคสถานเข้าเป็นสมาชิกความร่วมมือเอเชีย (Asia Cooperation Dialogue-ACD) โดยที่ประชุมรัฐมนตรี ที่ จ.เชียงใหม่ เมื่อ 21 มิ.ย.2546 มีมติเป็นเอกฉันท์รับคาซัคสถานเข้าเป็น สมาชิก และคาซัคสถานขอรับการสนับสนุนจากไทยในการสมัครสมาชิก ASEAN Regional Forum (ARF)

ไทยและคาซัคสถานมีการประชุมคณะกรรมการความร่วมมือเพื่อความร่วมมือทวิภาคีไทย-คาซัคสถาน (Joint Commission for Bilateral Cooperation-JC) เป็นเวทีทบทวน ติดตาม และผลักดันความร่วมมือทวิภาคี ในมิติต่าง ๆ โดยจัดการประชุมร่วมกันมาแล้ว 3 ครั้ง คือ ครั้งที่ 1 ระหว่าง 21-22 ต.ค.2545 ที่อัสตานา ครั้งที่ 2 ระหว่าง 21-22 มิ.ย.2555 ที่กรุงเทพฯ และครั้งที่ 3 ระหว่าง 21-22 มิ.ย.2560 ที่อัสตานา ในโอกาสครบรอบ 25 ปี การสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างไทยกับคาซัคสถาน ส่วนกิจกรรมครบรอบ 30 ปีความสัมพันธ์ ไทย-คาซัคสถานเมื่อปี 2565 มีการจัดกิจกรรมแข่งขันมวยไทยระหว่างนักมวยชาวไทยกับนักมวยคาซัคสถาน โครงการเทศกาลภาพยนตร์ไทยในภูมิภาคเอเชียกลาง และโครงการจับคู่ธุรกิจแบบออนไลน์ระหว่างนักธุรกิจไทย กับนักธุรกิจคาซัคสถาน นอกจากนี้ ในห้วงปี 2567-2568 ไทยเชิญผู้แทนคาซัคสถานเข้าร่วมงาน Bangkok Gems &

Jewelry Fair (9-13 ก.ย.2567) THAIFEX-HOREC Asia (5-7 มี.ค.2568) STYLE Bangkok (2-6 เม.ย.2568) และ THAIFEX-ANUGA ASIA (27-31 พ.ค.68) ตลอดจนมีการเข้าร่วมกิจกรรมออนไลน์ของไทยอย่างสม่ำเสมอ

ด้านเศรษฐกิจ คาชัคสถานเป็นคู่ค้าที่มีศักยภาพมากที่สุดในเอเชียกลาง การค้าระหว่างไทยกับ คาชัคสถานทั้ง ม.ค.-ต.ค.2568 มีมูลค่ารวม 155 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยคาชัคสถานเป็นคู่ค้าอันดับที่ 88 ของไทย โลก และเป็นคู่ค้าอันดับที่ 2 ของไทยใน EAEU ไทยส่งออกประมาณ 82 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และนำเข้าประมาณ 73 ล้านดอลลาร์สหรัฐ สินค้าไทยที่ส่งออกไปคาชัคสถาน ได้แก่ รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เครื่องจักรกล และส่วนประกอบ ผลิตภัณฑ์ยาง ตู้เย็น ตู้แช่แข็งและส่วนประกอบ เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เม็ดพลาสติก เครื่องมือแพทย์และอุปกรณ์ ผลไม้กระป๋องและแปรรูป กระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ ส่วนสินค้านำเข้าจากคาชัคสถาน ได้แก่ สินแร่โลหะอื่น ๆ เศษโลหะ และผลิตภัณฑ์ เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ เคมีภัณฑ์ กระดาษ ผลิตภัณฑ์กระดาษ เครื่องใช้เบ็ดเตล็ด เครื่องใช้และเครื่องตกแต่งภายในบ้านเรือน ผลิตภัณฑ์สิ่งทออื่น ๆ ผลิตภัณฑ์โลหะและเสื้อผ้าสำเร็จรูป

นอกจากนี้ ไทยสนใจส่งออกสินค้าฮาลาลไปยังคาชัคสถานมากขึ้น โดยนายภาสกร ชัยรัตน์ ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม และนายชาลี ชันศิริ ผู้อำนวยการกองเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ระหว่างประเทศ กระทรวงอุตสาหกรรม เยือนคาชัคสถานเมื่อ 13-14 พ.ค.2568 เพื่อหารือการจัดทำมาตรฐาน ฮาลาลไทยกับสมาคมอุตสาหกรรมฮาลาลคาชัคสถาน (Association of Halal Industry of Kazakhstan-AHIK) ซึ่งเป็นหน่วยงานชั้นนำด้านการรับรองมาตรฐานฮาลาล (Certified Body) ของกลุ่มประเทศเครือรัฐเอกราช (CIS) รวมถึงบริษัทการลงทุนแห่งชาติของคาชัคสถาน “Kazakh Invest” ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ

การลงทุนของไทยในคาชัคสถานเมื่อปี 2566 คิดเป็นมูลค่า 26.12 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขณะที่ คาชัคสถานลงทุนในไทยปี 2566 คิดเป็นมูลค่า 26.12 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ส่วนปี 2567 มูลค่าการลงทุนของ ทั้งสองประเทศอยู่ที่ประมาณ 367.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ทั้งนี้ นายอูเมส ปานเดย์ ผู้แทนการค้าไทย เข้าร่วมงานเสวนาเศรษฐกิจ Astana International Forum 2025 เมื่อ 2 มี.ย.2568 ที่กรุงอัสตานา เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือไทย-คาชัคสถานด้านพลังงาน อุตสาหกรรม และเกษตรกรรม นอกจากนี้ ไทยยกเว้นการตรวจลงตรา เพื่อการท่องเที่ยวแก่ผู้ถือหนังสือเดินทางหรือเอกสารเดินทางคาชัคสถานให้สามารถเดินทางเข้าและพำนักรักราชอาณาจักรเป็นระยะเวลาไม่เกิน 30 วัน ตั้งแต่ 25 ก.ย.2566-29 ก.พ.2567 เป็นกรณีพิเศษและเป็นการชั่วคราว และเมื่อ 20 ก.พ.2567 ครม.มีมติต่ออายุอีก 6 เดือน ตั้งแต่ 1 มี.ค.-31 ส.ค.2567 เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวและความเชื่อมโยงระดับประชาชน

ความตกลงที่สำคัญระหว่างไทยกับคาชัคสถาน ได้แก่ ความตกลงว่าด้วยการจัดตั้งคณะกรรมการความร่วมมือว่าด้วยความสัมพันธ์ทวิภาคีไทย-คาชัคสถาน (21 ก.ค.2536) มีการประชุมแล้วทั้งสิ้น 3 ครั้ง ความตกลงว่าด้วยบริการเดินอากาศไทย-คาชัคสถาน (3 พ.ค.2539) ผลการเจรจาการบินระหว่างผู้แทนเมื่อ 7 ส.ค.2561 ได้จัดทำบันทึกความเข้าใจ (MOU) ตกลงปรับปรุงสิทธิการบิน และข้อบทเพื่อเพิ่มโอกาสการบินระหว่างกัน ความตกลงความร่วมมือด้านการค้าและการลงทุนระหว่างสภาหอการค้าแห่งประเทศไทยกับหอการค้าและอุตสาหกรรมคาชัคสถาน (29 ส.ค.2546) พิธีสารว่าด้วยความร่วมมือระหว่างกระทรวงการต่างประเทศไทย-คาชัคสถาน (20 ต.ค.2547) บันทึกความเข้าใจว่าด้วยการสถาปนาความสัมพันธ์บ้านพี่เมืองน้องเมืองพัทยาและเมืองซิมเคนท์ (ปี 2545) ความตกลงว่าด้วยการสถาปนาความสัมพันธ์ระหว่างอัสตานาและกรุงเทพฯ (บ้านพี่เมืองน้อง) บันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านข้าราชการพลเรือนไทย-คาชัคสถาน (ปี 2547) ข้อตกลงว่าด้วยการยกเว้นการตรวจลงตราสำหรับผู้ถือหนังสือเดินทางทูตและหนังสือเดินทางพิเศษ/หนังสือเดินทางราชการ (ก.ค.2560) และการลงนามความร่วมมือโครงการก่อสร้างสายส่งก๊าซระยะที่ 5 (เฟส 2 ระยะทาง 200 กม.) ระหว่าง บมจ.ปตท.กับ

บจ.KazStroyService ของคาซัคสถาน เมื่อ 27 มิ.ย.2561 ความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐคาซัคสถานว่าด้วยความร่วมมือทางการค้าและเศรษฐกิจ (ปี 2567)

รัฐบาลไทยแสดงเจตจำนงในการทำความตกลงการค้าเสรีระหว่างไทยกับสมาชิกสหภาพเศรษฐกิจยูเรเชีย (Eurasian Economic Union-EAEU) เมื่อปี 2559 ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของประเทศสมาชิก ปัจจุบันอาเซียนและ EAEU ลงนามบันทึกความเข้าใจระหว่างอาเซียนกับคณะกรรมการการค้าเศรษฐกิจยูเรเชียว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจแล้ว เมื่อ 14 พ.ย.2561 ขณะที่ไทยและ EAEU ลงนามบันทึกความร่วมมือระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับคณะกรรมการการค้าเศรษฐกิจยูเรเชีย (19 พ.ศ.2561) โดยที่ผ่านมามีการจัดการประชุมคณะทำงานร่วมระหว่างไทยกับคณะกรรมการการค้าเศรษฐกิจยูเรเชียครั้งที่ 1 เมื่อ 4 มิ.ย.2562 นอกจากนี้ ไทยแสดงความจำนงค์ในการเปิดสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ (สคต.) ในคาซัคสถานเมื่อ 18 ส.ค.2567 ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนพิจารณา

นายคาซิม-โจมาร์ท โทคาเยฟ
(Kassym-Jomart Kemelyevich Tokayev)

ตำแหน่ง	ประธานาธิบดีคาซัคสถาน
เกิด	17 พ.ค.2496 (อายุ 73 ปี/ปี 2569) ที่เมืองอัลมาตี
สถานภาพทางครอบครัว	- สมรสกับนาง Nadezhda Tokayeva แต่หย่าร้างแล้ว และมีบุตรชาย 1 คน
การศึกษา	
ปี 2513	- เข้ารับการศึกษที่ Moscow State Institute of International Relations - ขณะเป็นนักศึกษาปีที่ 5 เข้าร่วมโครงการฝึกงานที่ สอท.สหภาพโซเวียต ประจำปักกิ่ง จีน เป็นเวลา 6 เดือน
ปี 2518	- สำเร็จการศึกษาจาก Moscow State Institute of International Relations - เชี่ยวชาญภาษารัสเซีย จีน และอังกฤษ รวมถึงมีความรู้ภาษาฝรั่งเศส
ประวัติการทำงาน	
ปี 2518	- ทำงานที่กระทรวงการต่างประเทศสหภาพโซเวียต (ในขณะนั้น) และ ประจำการที่ สอท.สหภาพโซเวียตประจำสิงคโปร์ เป็นเวลา 4 ปี
ปี 2522	- กลับมาทำงานที่กระทรวงการต่างประเทศสหภาพโซเวียต
ปี 2526	- ฝึกอบรมหลักสูตรที่ Beijing Language Institute
ปี 2527-2528	- กลับมาทำงานที่กระทรวงการต่างประเทศสหภาพโซเวียต - ประจำการที่ สอท.สหภาพโซเวียตประจำปักกิ่ง ดำรงตำแหน่งเลขานุการโท เลขานุการเอก และที่ปรึกษา ตามลำดับ จนถึงปี 2534
ปี 2534	- เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรนักการทูตอาวุโส ของสถาบันการทูตกระทรวง การต่างประเทศสหภาพโซเวียต ในมอสโก - เคยดำรงตำแหน่งประธานสมาคมเทเบิลเทนนิสคาซัคสถานเป็นเวลา 13 ปี

ประวัติทางการเมือง

- ปี 2535 - ดำรงตำแหน่ง รมช.กระทรวงการต่างประเทศคาสักสถาน
- ปี 2536 - ดำรงตำแหน่ง รมช.กระทรวงการต่างประเทศคาสักสถาน คนที่ 1
- ปี 2537-2542 - ดำรงตำแหน่ง รมว.กระทรวงการต่างประเทศคาสักสถาน ครั้งที่ 1
- มี.ค.2542 - ดำรงตำแหน่งรอง นรม.คาสักสถาน
- 1 ต.ค.2542 - ดำรงตำแหน่ง นรม.คาสักสถาน คนที่ 4 ก่อนประกาศลาออกจากตำแหน่ง เมื่อ 28 ม.ค.2545
- ปี 2545-2550 - ดำรงตำแหน่ง รมว.กระทรวงการต่างประเทศคาสักสถาน ครั้งที่ 2
- 11 ม.ค.2550 - ดำรงตำแหน่งประธานรัฐสภาคาสักสถาน คนที่ 4 วาระที่ 1 (11 ม.ค.2550-15 เม.ย.2554)
- 12 มี.ค.2554 - ดำรงตำแหน่งรองเลขาธิการสหประชาชาติ ทำหน้าที่ผู้อำนวยการสำนักงานเลขาธิการสหประชาชาติที่เจนีวา สวิตเซอร์แลนด์ เป็นเวลากว่า 2 ปี (ถึง 16 ต.ค.2556)
- 16 ต.ค.2556 - ดำรงตำแหน่งประธานรัฐสภา วาระที่ 2 (16 ต.ค.2556-19 มี.ค.2562)
- 20 มี.ค.2562 - ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีคาสักสถานเป็นการชั่วคราว หลังจากประธานาธิบดีนาซาร์บายเอฟประกาศลาออกจากตำแหน่ง เมื่อ 19 มี.ค.2562
- 9 มี.ย.2562 - ได้รับเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีคาสักสถาน คนที่ 2 ในสังกัดพรรค Nur Otan ซึ่งเป็นพรรครัฐบาลของอดีตประธานาธิบดีนาซาร์บายเอฟ ด้วยคะแนนเสียง 70.96% ซึ่งเป็นการเลือกตั้งรอบที่ 2 ตามกฎหมายเลือกตั้งของคาสักสถาน (รอบแรกจัดเลือกตั้งเมื่อ 23 เม.ย.2562)
- 12 มี.ย.2562 - สาบานตนเข้ารับตำแหน่งของประธานาธิบดีคาสักสถาน
- 20 พ.ย.2565 - ชนะการเลือกตั้งประธานาธิบดีสมัยที่ 2 (คะแนน 81.3%) และดำรงตำแหน่งต่อระยะเวลา 7 ปี

คณะรัฐมนตรีคาราคัสถาน

ประธานาธิบดี

นรม.

รอง นรม. คนที่ 1

รอง นรม. และหัวหน้าสำนักนายกรัฐมนตรี

รอง นรม. และ รว.กระทรวงเศรษฐกิจแห่งชาติ

รอง นรม. และ รว.กระทรวงปัญญาประดิษฐ์และการพัฒนาดิจิทัล

รอง นรม.

รว.กระทรวงกลาโหม

รว.กระทรวงกิจการภายใน

รว.กระทรวงการต่างประเทศ

รว.กระทรวงเกษตร

รว.กระทรวงยุติธรรม

รว.กระทรวงวิทยาศาสตร์และการอุดมศึกษา

รว.กระทรวงสาธารณสุข

รว.กระทรวงแรงงานและการปกป้องสังคมของประชากร

รว.กระทรวงคมนาคม

รว.กระทรวงการคลัง

รว.กระทรวงวัฒนธรรมและสารสนเทศ

รว.กระทรวงศึกษาธิการ

รว.กระทรวงอุตสาหกรรมและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

รว.กระทรวงสถานการณ์ฉุกเฉิน

รว.กระทรวงทรัพยากรน้ำและชลประทาน

รว.กระทรวงพลังงาน

รว.กระทรวงการค้าและบูรณาการ

รว.กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

รว.กระทรวงนิเวศ ธรณี และสิ่งแวดล้อม

Kassym-Jomart Tokayev

Olzhas Bektenov

Roman Sklyar

Galymzhan Koishybayev

Serik Zhumangarin

Zhaslan Madiyev

Kanat Bozumbayev

Dauren Kossanov

Yerzhan Sadenov

Yermek Kosherbayev

Aidarbek Saparov

Sarsembayev Yerlan

Sayasat Nurbek

Akmaral Alnazarova

Svetlana Zhakupova

Nurlan Sauranbayev

Madi Takiyev

Aida Balayeva

Zhuldyz Suleimenova

Yersayin Nagaspayev

Chingis Arinov

Nurzhan Nurzhigitov

Yerlan Akkenzhenov

Arman Shakkaliyev

Yerbol Myrzabosynov

Yerlan Nyssanbayev

(ต.ค.2568)